

УДК 346.1:346.543(043.2)

Гаврилішин А. П., к.ю.н., доцент,
Університет державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь, Україна

Омелько Г. Т., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ПІДПРИЄМСТВ З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ

В умовах глобальної світової інтеграції важливого значення для України набувають питання залучення в економіку країни іноземних інвестицій, однією з найефективніших форм здійснення яких є створення підприємств з іноземними інвестиціями. Такі підприємства відіграють значну роль в українській економіці, зокрема, сприяють залученню додаткових фінансових ресурсів, розширенню торговельних відносин із зарубіжними країнами, створенню додаткових та збереженню існуючих робочих місць, забезпечують доступ до сучасних технологій, розвинених моделей корпоративного управління, тим самим стимулюючи процес виробництва і створюючи конкурентоспроможну продукцію.

Відповідно до ЗУ «Про режим іноземного інвестування» підприємство з іноземними інвестиціями – це підприємство (організація) будь-якої організаційно-правової форми, створене відповідно до законодавства України, іноземна інвестиція в статутному фонді якого, за його наявності, становить щонайменш 10 %. Підприємство набирає статусу підприємства з іноземними інвестиціями від дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс [2].

Також ч. 2 ст. 63 Господарського кодексу України передбачає, що в разі якщо в статутному фонді підприємства іноземна інвестиція становить не менше як десять відсотків, воно визнається як підприємство з іноземними інвестиціями, а підприємство, у статутному фонді якого іноземна інвестиція становить сто відсотків, вважається іноземним підприємством [1].

Іноземною інвестицією є цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [3, с. 608].

Підприємства з іноземними інвестиціями мають право бути засновниками дочірніх підприємств, створювати філії і представництва на

території України і за її межами з додержанням вимог законодавства України та законодавства відповідних держав.

Підприємство з іноземними інвестиціями є самостійним у здійсненні господарської діяльності. Воно самостійно визначає умови реалізації продукції (робіт, послуг), включаючи ціну на них, якщо інше не передбачено законодавством України.

Продукція цих підприємств не підлягає ліцензуванню та квотуванню за умови її сертифікації як продукції власного виробництва у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Оподаткування підприємств з іноземними інвестиціями здійснюється у загальному для всіх суб'єктів підприємницької діяльності, порядку, тобто відповідно до податкового законодавства України [3, с. 610].

Можна стверджувати, що з урахуванням загальної теорії права щодо сутності і видів правового статусу, а також напрацювань науки господарського права щодо правового статусу учасників відносин у сфері господарювання конкретизовано, що вживане у законодавстві і юридичній науці поняття правового статусу підприємств з іноземними інвестиціями вказує на їх спеціальний (родовий) правовий статус, що являє собою сукупність закріплених законодавством спеціальних прав та обов'язків і інших ознак, які індивідуалізують ці підприємства з-поміж інших [4, с. 289].

Тобто, закріплення такого спеціального статусу спрямовано, з однієї сторони, на створення сприятливих умов для залучення у відповідних формах іноземних інвестицій в національну економіку, а з іншої сторони – на забезпечення захисту держави від ризиків, пов'язаних із набуттям іноземними інвесторами економічної влади щодо окремих галузей (об'єктів), які мають стратегічне значення для національної безпеки. Водночас поряд із спеціальним правовим статусом підприємства з іноземними інвестиціями також виступають носіями загального правового статусу (який є єдиним для всіх підприємств) та індивідуального правового статусу (який є персоніфікованим щодо кожного існуючого підприємства з іноземними інвестиціями і відображає його фактичне становище у певний період часу).

Література

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19-20, 21-22. – Ст. 144.
2. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
3. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. – 6-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.
4. Липницька Є. О. Підприємства з іноземними інвестиціями: визначення понять / Є. О. Липницька // Гармонизация законодательства Украины и международная интеграция: внешнеэкономическая деятельность: сб. науч. тр. /

УДК 346.24(043.2)

Гаврилішин А. П., к.ю.н., доцент,
Університет державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь, Україна

Омельчук І. М., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В ЄС ТА УКРАЇНІ

Рівень розвитку малого бізнесу безпосередньо визначає ступінь розвитку економіки держави в цілому. Досить згадати, що на 1000 українських громадян припадає приблизно близько 6 підприємців, у той час як в країнах - членах ЄС не менше 30. В Україні частка малих фірм у загальній кількості всіх підприємств складає лише 30%, в країнах ЄС підприємства малого бізнесу складають близько 90% від загального числа підприємств.

Малий бізнес в Європі становить основу соціально-економічного розвитку ЄС. В Євросоюзі налічується понад 20 мільйонів підприємств малого та середнього бізнесу, які дають більше половини загального обороту і доданої вартості. Число зайнятого населення в малому бізнесі Європи становить близько 70%. Найбільша кількість малих підприємств створено в торгівлі, будівництві та харчової промисловості [3, с. 232].

Малий бізнес в Європі стимулює розвиток конкуренції, «змушує» великі компанії впроваджувати нові технології та поліпшувати ефективність виробництва, ефективність всієї економіки ЄС безпосередньо залежить від успішної діяльності малого та середнього бізнесу. Тому, в рамках Євросоюзу здійснюється політика підтримки малого підприємництва, головна мета якої - збалансування інтересів держави і бізнесу, забезпечення оптимальних умов для підприємницької діяльності, збільшення конкурентоспроможності малого бізнесу.

Державне регулювання малого бізнесу в Європі здійснюється шляхом законодавства, розробки і реалізації цільових програм фінансового, технологічного, інформаційного та кадрового сприяння розвитку малого та середнього підприємництва. Для стимулювання розвитку малого бізнесу були розроблені нові юридичні моделі (Європейська акціонерна компанія, Європейський пул економічних інтересів), які дозволяють малим підприємствам з різних країн, що вступають в ділові відносини, ефективно вирішувати проблеми розбіжностей правових систем різних